

Sygn. akt IV CSK 486/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSA Janusz Kaspryszyn

w sprawie z wniosku M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
Spółki handlowej prawa rosyjskiego z siedzibą w J. - Federacja Rosyjska
przy uczestnictwie S. L.

o uznanie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 kwietnia 2016 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt I ACz [...],

**uchyła zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. postanowieniem z dnia 1 grudnia 2014 r. stwierdził wykonalność wyroku Sądu Arbitrażowego [...] Obwodu w S. z dnia 30 września 2011 r. i zasądził od uczestnika S. L. na rzecz wnioskodawcy „M.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki handlowej prawa rosyjskiego z siedzibą we wsi J. kwotę 557 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy uznał, że zgodnie z art. 52 i 53 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzonej w W. dnia 16 września 1996 r. (Dz.U. z 2002 r., Nr 83, poz. 750; dalej: „umowa dwustronna”) zostały spełnione przesłanki uzasadniające uznanie wykonalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powołanego wyroku. Podkreślił, że postępowanie o uznanie i wykonanie orzeczenia ogranicza się do ustalenia spełnienia przesłanek określonych w art. 53 i 54 umowy dwustronnej. Przyjął, że dołączone przez wnioskodawcę dokumenty spełniają wymagania przewidziane w wymienionych przepisach.

Uczestnik postępowania wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015 r. zmienił postanowienie Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił wniosek. W ocenie tego Sądu wnioskodawca nie spełnił wymagań przewidzianych w art. 54 ust. 2 pkt 1 i 2 umowy dwustronnej, gdyż nie dołączył do wniosku uwierzytelnionego wyroku ze stwierdzeniem, że jest on prawomocny i wykonalny oraz dokumentu stwierdzającego, iż strona przeciwko, której wydane zostało orzeczenie i która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem umawiającej się strony. Z orzeczenia [...] Arbitrażowego Sądu Apelacyjnego z dnia 13 czerwca 2012 r., które zostało wydane na skutek odwołania uczestnika od wyroku, którego stwierdzenia wykonalności domaga się wnioskodawca, wynika, że S. L. nie uczestniczył w postępowaniu przed tym Sądem. Zgodnie zatem z art. 54 ust. 2 pkt 2 umowy dwustronnej należy uznać, że wnioskodawca był obowiązany załączyć do wniosku dokument stwierdzający, iż uczestnik otrzymał wezwanie na rozprawę w sprawie. Zdaniem

Sądu Apelacyjnego nie spełnia tego wymagania znajdujące się w aktach sprawy ksero dowodu doręczenia uczestnikowi korespondencji z Sądu Arbitrażowego w sytuacji, gdy nie wynika z niego, jakie dokumenty zostały uczestnikowi doręczone oraz w jakim dniu to nastąpiło. Nie spełnia tego wymagania również „zaświadczenie wykonania” wystawione przez Przewodniczącego Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Ł., gdyż nie wynika z niego, jakie dokumenty otrzymał uczestnik. Zaświadczenie to nie wskazuje, że dotyczy wezwania na rozprawę [...] Arbitrażowego Sądu Apelacyjnego i że zostało doręczone we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem rosyjskim.

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mianowicie, oraz naruszenie prawa materialnego, mianowicie

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 1 umowy dwustronnej, na warunkach przewidzianych tą umową Umawiające się Strony uznają i wykonują na swym terytorium m.in. orzeczenia sądów w sprawach cywilnych wydane na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Według art. 54 ust. 2 pkt 1 i 2 umowy, do wniosku o uznanie i wykonanie orzeczenia należy dołączyć orzeczenie lub jego uwierzytelniony odpis, wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie jest prawomocne i wykonalne oraz dokument stwierdzający, że strona, przeciwko której wydane zostało orzeczenie i która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca dołączył do wniosku dokumenty, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 1 umowy, skoro znajdują się one w aktach niniejszej sprawy. Dołączył ponadto dokument stwierdzający otrzymanie przez uczestnika wezwania na rozprawę, chociaż nie było podstaw do przyjęcia, że uczestnik nie uczestniczył w postępowaniu w rozumieniu art. 54 ust. 2 pkt 2 umowy, jeżeli niewątpliwie brał udział w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji i zainicjował postępowanie odwoławcze. Niezależnie jednak od tego należy podkreślić, że argument Sądu Apelacyjnego, iż znajdujące się w aktach sprawy ksero dowodu doręczenia uczestnikowi korespondencji z Sądu rosyjskiego

w sytuacji, gdy nie wynika z niego, jakie dokumenty zostały uczestnikowi doręczone oraz w jakim dniu to nastąpiło, należy uznać za mocno przesadzony.

W tej sytuacji zarzuty podniesione w skardze kasacyjnej należy uznać za oczywiście uzasadnione. Sąd Najwyższy jednakże nie mógł orzec reformatoryjnie z tego powodu, że wśród oczywiście uzasadnionych zarzutów znalazły się również zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania (art. 398¹⁶ k.p.c.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.